**REZOLIUCIJA** ([1])

**dėl iššūkių, galimų ir naujų įsipareigojimų bendradarbiauti energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių srityje įgyvendinant Rytų partnerystę**

(2015/C 315/03)

EURONEST PARLAMENTINĖ ASAMBLĖJA,

— atsižvelgdama į 2011 m. gegužės 3 d. EURONEST parlamentinės asamblėjos steigiamąjį aktą,

— atsižvelgdama į bendrąją deklaraciją, paskelbtą per 2013 m. lapkričio 28–29 d. Vilniuje vykusį Rytų partnerystės valstybių aukščiausiojo lygio susitikimą,

— atsižvelgdami į 2014 m. spalio 24 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos,

— atsižvelgdama į sprendimus, priimtus per 2013 m. lapkričio 11–22 d. Varšuvoje vykusią Jungtinių Tautų klimato kaitos konferenciją,

— atsižvelgdama į 2014 m. vasario 5 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos ([2]),

— atsižvelgdama į 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl dabartinių atsinaujinančiosios energijos uždavinių ir galimybių Europos energijos rinkoje ([3]),

— atsižvelgdama į 2013 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją „Energetikos veiksmų planas iki 2050 m. – energija ateičiai“ ([4]),

— atsižvelgdama į 2012 m. birželio 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją „Bendradarbiavimas su užsienio partneriais energetikos politikos klausimais. Strateginis požiūris siekiant saugaus, tvaraus ir konkurencingo energijos tiekimo“ ([5]),

— atsižvelgdama į 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl JT klimato kaitos konferencijos Limoje, kurioje buvo paraginta nustatyti privalomą energijos vartojimo efektyvumo tikslinį rodiklį – 40 %, atitinkantį bendras ekonomiškas galimybes padidinti energijos vartojimo efektyvumą ([6]),

— atsižvelgdama į 2014 m. liepos 23 d. Komisijos komunikatą „Energijos vartojimo efektyvumas ir jo vaidmuo siekiant užtikrinti energetinį saugumą ir įgyvendinti 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją“ (COM(2014) 520),

— atsižvelgdama į 2014 m. sausio 22 d. Komisijos komunikatą „2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“ (COM(2014) 15),

— atsižvelgdama į 2011 m. kovo 8 d. Komisijos komunikatą „Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planas“ (COM(2011) 112),

— atsižvelgdama į Direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo,

— atsižvelgdama į 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančią ir vėliau panaikinančią Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB,

([1]) Priimta 2015 m. kovo 17 d. Jerevane, Armėnija.
([2]) Priimti tekstai, P7_TA(2014)0094.
([3]) Priimti tekstai, P7_TA(2013)0201.
([4]) Priimti tekstai, P7_TA(2013)0088.
([5]) Priimti tekstai, P7_TA(2012)0238.
([6]) Priimti tekstai, P8_TA(2014)0063.

— atsižvelgdama į Armėnijos, Azerbaidžano, Baltarusijos, Gruzijos, Moldovos ir Ukrainos nacionalinius strateginius dokumentus dėl energetikos laikotarpiais iki 2020 m. ir 2030 m.,

— atsižvelgdama į Rytų partnerystės 2014–2017 m. pagrindinius tikslus ir darbo programą: 3-ioji platforma „Energetinis saugumas“,

— atsižvelgdama į Rytų Europos energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos partnerystės (E5P) įsteigimą 2009 m.,

— atsižvelgdama į 2013 m. metinę Energijos bendrijos veiklos ataskaitą Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams ir į 2014 m. rugsėjo 24 d. metinę Energijos bendrijos veiklos 2014 m. ataskaitą,

A. kadangi energijos poreikis pasaulyje nuolat didėja panašiu tempu kaip gyventojų skaičius, žmogaus veikla ir technologinė plėtra ir dėl to stiprėja konkurencija dėl iškastinio kuro išteklių, keldama pavojų energijos tiekimui ekonomiškai skurdžiausiose šalyse;

B. kadangi dėl klimato kaitos, didėjančio energijos poreikio ir neapibrėžtos padėties pasaulio naftos ir dujų rinkose kilo susirūpinimas, skatinantis ir šalis gamintojas, ir šalis vartotojas susimąstyti apie abipusiai naudingos energetikos sektorių pertvarkos į mažataršius sektorius strategijos sukūrimą, įvairių energijos išteklių suderinimą iš naujo, patikimo ir saugaus tiekimo užtikrinimą ir energijos vartojimo ribojimą;

C. kadangi manoma, kad energijos vartojimas Rytų Europos regione didės sparčiau nei vidutiniškai ES ir tai yra bendros tendencijos, susijusios su regiono ekonomine ir socialine plėtra, dalis; kadangi Rytų Europos šalys partnerės šiuo metu energijos suvartoja tris kartus daugiau nei vidutinė ES valstybė narė ir jų neišnaudotas energijos vartojimo efektyvumo potencialas tebėra didžiulis;

D. kadangi dėl šios priežasties ir ES, ir Rytų Europos šalims partnerėms ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriais naudinga mažinti anglies dioksido kiekį, išmetamą naudojant iškastinį kurą, plėtoti alternatyvius ir ekonomiškai efektyvius energijos išteklius ir didinti energijos vartojimo efektyvumą;

E. kadangi įgyvendinant Rytų partnerystės programą plėtojamas dialogas dėl regioninės energetikos politikos paskutiniais metais tapo aktyvesnis ir dabar apima energijos rinkų konvergencijos, energijos tiekimo ir tranzito įvairinimo, tvarių energijos išteklių plėtojimo ir visuotinės ir regioninės svarbos infrastruktūros objektų klausimus;

F. kadangi 2013 m. lapkričio mėn. Varšuvoje vykusi JT klimato kaitos konferencija yra svarbus žingsnis siekiant 2015 m. pasirašyti naują visuotinį susitarimą dėl klimato kaitos, kuris pirmiausia turi būti grindžiamas energijos sistemų išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo politika ir priemonėmis;

G. kadangi energijos taupymo ir energijos vartojimo efektyvumo priemonės bei atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas didesniu mastu taip pat prisidėtų prie įvairaus pavidalo energetinės priklausomybės, įskaitant finansinę, technologinę priklausomybę ar priklausomybę nuo kuro branduolinį ir iškastinį kurą naudojančiuose sektoriuose, mažinimo, strateginės energetikos infrastruktūros įsigijimo ir valdymo, taip pat investavimo į nepatikimų trečiųjų šalių vykdomus energetikos projektus ES ir Rytų Europos šalyse partnerėse;

H. kadangi dėl didėjančios atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalies gali labai sumažėti sąnaudos, kaip rodo ES išorės energijos išlaidos per paskutinius metus (2012 m. jos sumažėjo 30 mlrd. EUR);

I. kadangi daugelyje ES valstybių narių ir Rytų Europos šalių partnerių dėl prastos iš praeities paveldėtos gyvenamųjų namų sektoriaus ir energijos perdavimo bei skirstymo infrastruktūros būklės kyla didelių sunkumų energijos vartojimo efektyvumo ir energijos taupymo srityje;

J. kadangi ES patvirtino 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kurioje nustatė įvairius tikslus, būtent tikslą 40 % sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su jo lygiu 1990 m., 27 % padidinti ES suvartojamų atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį ir bent 27 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą, palyginti su prognozėmis 2030 m.;

K. kadangi už dabartinio ir antrojo klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinių bei paskesnių ES teisės aktų energijos vartojimo efektyvumo srityje visapusišką įgyvendinimą atsakingos visos ES valstybės narės ir tas pats taikoma Rytų Europos šalims partnerėms teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę atžvilgiu; kadangi dėl netinkamo ir pavėluoto teisės aktų perkėlimo gali kilti pavojus pavienių ES valstybių narių arba visos ES ir visų jos Rytų Europos šalių partnerių saugumui;

L. kadangi 2009 m. ES priėmė Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą, kurioje nustatyti privalomi nacionaliniai tikslai, įgyvendintini skatinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą; kadangi be to, 2012 m. ES priėmė direktyvą dėl energijos vartojimo efektyvumo, pagal kurią valstybės narės turi įgyvendinti privalomas energijos taupymo priemones, pirmiausia vykdydamos įsipareigojimus kasmet atnaujinti 3 % Vyriausybės pastatų ir užtikrinti, kad energetikos įmonės mažintų energijos vartojimą vartotojų lygmeniu;

M. kadangi Rytų Europos šalys partnerės dalyvauja tvirtinant ir įgyvendinant politiką ir teisines sistemas atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo srityje ir kai kurios jų tai daro, be kita ko, plėtodamos sutartinius santykius pagal Energijos bendrijos sutartį; kadangi jų pastangas vis dėlto varžo nepakankami stebėjimo ir techniniai pajėgumai ir investicijų bei jų įgyvendinimo priemonių trūkumas;

N. kadangi 2013 m. Armėnija, Gruzija ir Moldova prisijungė prie Rytų Europos energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos partnerystės (E5P), kuri pirma buvo įsteigta su Ukraina ir kurios tikslas – skatinti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą ir aplinkos apsaugą Rytų partnerystės šalyse;

O. kadangi tarptautinės finansų įstaigos vis dar atlieka svarbų vaidmenį skatindamos investuoti nacionalines lėšas ir paskolas į tausų energijos vartojimą ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtojimą, nors pasaulio ekonomikos krizė ir turėjo neigiamą poveikį investicijoms į energijos taupymą ir atsinaujinančiuosius energijos išteklius;

P. kadangi ES ir Rytų Europos šalys partnerės turi atsižvelgti į bendrą savo ekonomikos ir energetikos sektoriaus konkurencingumą kurdamos tinkamą politiką, kuria nustatomi įpareigojimai dėl energijos vartojimo efektyvumo pramonės sektoriuose, atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtojimo ir jų įtraukimo į nacionalinius energijos rūšių derinius;

Q. kadangi Ukraina ir Moldova prisijungė prie Energijos bendrijos 2011 m. ir todėl buvo įpareigotos perkelti į nacionalinę teisę, be kita ko, Pastatų energinio naudingumo direktyvą (iki 2012 m. rugsėjo 30 d.), direktyvą dėl su energija susijusių gaminių ženklinimo (iki 2011 m. pabaigos), Energetinių paslaugų direktyvą (iki 2011 m. pabaigos) ir Atsinaujinančių energijos išteklių direktyvą (iki 2013 m. pabaigos); kadangi Gruzija derasi dėl galimybės 2015 m. tapti visateise Energijos bendrijos nare;

**Pastangos pasiekti pažangą ir pateikti rezultatus atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo srityje**

1. pritaria Vilniuje vykusio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo dalyvių nuomonei dėl to, kad aplinkos apsaugos ir klimato kaitos srityse, kaip prioritetinėse srityse, kuriose reikia imtis veiksmų, strategiškai svarbu ir būtina glaudžiau bendradarbiauti; teigiamai vertina aukščiausiojo lygio susitikimo dalyvių dalyvavimą rengiant naują visuotinį klimato kaitos susitarimą, kuris turės būti patvirtintas 2015 m. Paryžiuje vyksiančioje JT klimato kaitos konferencijoje; pabrėžia bendrą interesą stiprinti dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą įgyvendinant Rytų partnerystės programą energetikos srityje, siekiant klimato politikos tikslų;

2. teigiamai vertina pažangą, pasiektą po aukščiausiojo lygio susitikimo Vilniuje, ir ragina 2015 m. Rygoje vyksiančio aukščiausiojo lygio susitikimo dalyvius imtis tolesnių veiksmų plėtojant bendradarbiavimą energetikos srityje pagal Rytų partnerystės programą; apgailestauja, kad konkrečiais atvejais Rusijos Federacija naudojosi dvišale prekyba energija kaip politinio spaudimo priemone; pabrėžia, kad reikia toliau plėtoti ES ir jos partnerių bendradarbiavimą, siekiant sustiprinti abipusį energetinį saugumą ir užtikrinti didesnę jų nepriklausomybę bei atsparumą išorės spaudimui;

3. pabrėžia, kad svarbu didelį politinį prioritetą teikti tikslui pasiekti pažangą plėtojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir didinant energijos vartojimo efektyvumą, siekiant pereiti prie mažataršių energijos sistemų, sumažinti klimato kaitos keliamą riziką ir skatinti saugią, tvarią ir įperkamą energiją mūsų ekonomikos ir piliečių naudai;

4. pabrėžia, kad esama senėjanti infrastruktūra, „trūkstamos jungtys“ ir didesnė atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis energijos gamybos ir vartojimo sektoriuose byloja apie poreikį didesniu mastu investuoti į tinkamos elektros energijos perdavimo ir saugojimo infrastruktūros plėtojimą; ragina ES ir Rytų Europos šalis partneres stiprinti regioninį bendradarbiavimą ir skatinti modernizuoti energetikos tinklus, visų pirma plėtojant ir skatinant pažangiuosius elektros energijos tinklus ir diegiant naują jungiamąją tarpvalstybinę infrastruktūrą; pabrėžia, kad šios investicijos turi būti papildytos priemonėmis, kuriomis siekiama elgsenos pokyčių, energijos taupymo ir tvirtos vartotojų paramos, atkreipiant dėmesį į perėjimo nuo iškastinio kuro prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudą, ypač šildymo sektoriuje; taip pat pabrėžia, kad svarbu plėtoti pagrindinį interneto tinklą, siekiant palaikyti pažangiojo elektros energijos tinklo veiklą ir užtikrinti svarbios infrastruktūros kibernetinį saugumą;

5. pažymi, kad tam tikros rūšies atsinaujinančiųjų energijos išteklių tiekimas yra kintamas, ir todėl mano, kad kuo labiau išplitę yra elektros energijos tinklai, tuo daugiau geografiškai nutolusių energijos išteklių galima išnaudoti ir taip pasiekti pusiausvyrą, susijusią su gamyba arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos įrenginių neprieinamumu;

6. pabrėžia pastatų energijos vartojimo efektyvumo vaidmenį ir daug energijos eikvojančių pastatų renovavimo bendradarbiaujant su ES svarbą, siekiant kuo labiau padidinti jų energijos vartojimo efektyvumą;

7. mano, kad plėtojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją kartu turėtų būti remiami saugojimo pajėgumai ir lankstus rezervinės galios tiekimas, ir pabrėžia, kad reikia veiksmingų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, siekiant užtikrinti elektros tiekimą didžiausios apkrovos laikotarpiais; ragina ES ir Rytų Europos šalis partneres remti naujų partnerystės organizacijų steigimą ir sudaryti tam palankias sąlygas, siekiant užtikrinti technologijos perdavimą paklausos valdymo, pažangiųjų tinklų ir saugojimo technologijų srityse; ragina ES ir jos partneres šalis geriau bendradarbiauti vykdant bendrą veiklą, kuria siekiama atremti bet kokios rūšies išpuolius prieš svarbią infrastruktūrą;

8. atkreipia dėmesį į problemas, susijusias su dujinimu, dėl kurių kenčia kaimo bendruomenės Rytų Europos šalyse partnerėse, nes šios bendruomenės šiuo metu tebėra priklausomos nuo iš miškų gaunamų gamtos išteklių, o tai lemia didžiulį miškų naikinimą ir alinimą tokiu mastu, kuriam tenka apytikriai penktadalis viso dėl žmonių veiklos išmetamų teršalų kiekio;

9. rekomenduoja ES ir Rytų Europos šalims partnerėms stiprinti vietos ir decentralizuotus atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos ir skirstymo tinklus ir atlikti jų bandymus, nes tai padės sukurti atsparesnę, darnesnę ir demokratiškesnę energijos sistemą, padidinti energetinį saugumą, suteikti verslo galimybių ir patenkinti vietos bendruomenių ir rinkų poreikius;

10. ragina ES valstybes nares ir jų partneres didinti pajėgumą ieškoti alternatyvaus bendradarbiavimo su privačiais investuotojais energetikos srityje išgaunant skalūnų dujas, kuriose gausu organinių medžiagų, nes tai padėtų sukurti tvirtą pranašumą, suteiksiantį nuo importo priklausomoms šalims daugiau atsparumo išorės politikos spaudimui;

11. pabrėžia, kad energijos taupymo galimybių yra visuose ūkio sektoriuose, įskaitant pramonę, žemės ūkį, pastatų sektorių (ypač atsižvelgiant į aukštą gyvenamųjų pastatų energijos vartojimo neefektyvumo lygį) ir transporto bei paslaugų sektorius; mano, kad pažanga didinant energijos vartojimo efektyvumą turi priklausyti nuo sprendimų, susijusių su veiksmingu protingai finansuojamų priemonių įgyvendinimu, kuriuos priima visas suinteresuotųjų subjektų ratas nuo politikos formuotojų iki energijos gamintojų ir pavienių vartotojų;

12. pabrėžia, kad perėjimas prie efektyviau energiją vartojančios ekonomikos taip pat turėtų paspartinti novatoriškų technologinių sprendimų plitimą ir didinti pramonės konkurencingumą skatinant ekonomikos augimą ir sukuriant aukštos kokybės darbo vietų su energijos vartojimo efektyvumu susijusiuose sektoriuose;

13. pabrėžia, kad energijos vartojimo efektyvumo politika turėtų būti grindžiama išsamia energijos vartojimo, rinkų ir technologijų analize ir sektorių, kuriuose veiksmais galima pasiekti didžiausių patobulinimų, bei tokių galimybių nustatymu; todėl ragina ES valstybes nares ir Rytų Europos šalis partneres sukurti tokią energijos vartojimo efektyvumo politiką, kuria pirmiausia siekiama panaikinti kliūtis investuoti į energijos vartojimo efektyvumą, laipsniškai nustatyti ir įdiegti energijos vartojimo efektyvumo standartus visuose energijai imliuose sektoriuose, įskaitant pramonę, rinkti mokesčius, taikomus neefektyviausiai energiją vartojantiems produktams tuo atveju, kai esama mažiau energijai imlių alternatyvų, ir sukurti privatiems namų ūkiams prieinamus finansavimo modelius;

14. pabrėžia, kad svarbu baigti įgyvendinti centralizuoto šilumos tiekimo projektus visose Rytų Europos šalyse partnerėse ir užtikrinti, kad kiekvienas renovacijos ar statybos projektas būtų plėtojamas teikiant prioritetą energijos vartojimo efektyvumui;

**Tinkamų pagrindinių sąlygų tvariam atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtojimui užtikrinimas ir energijos vartojimo efektyvumo skatinimas**

15. remia visuomenės informuotumo apie atsinaujinančiųjų išteklių energiją didinimo tikslus Rytų Europos šalyse partnerėse ir pripažįsta, kad verslo bendruomenei tose šalyse trūksta žinių apie atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir dalyvavimo investiciniuose projektuose būdus; atkreipia dėmesį į tarptautinių finansinių įstaigų vaidmenį skatinant investuoti nacionalines lėšas ir paskolas į tausų energijos vartojimą ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtojimą;

16. remia Rytų partnerystės programos energetinio saugumo platformos 2014–2017 m. darbo programos tikslus, ypač tikslą aktyviau bendradarbiauti įgyvendinant teisės aktus dėl energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos, taip pat skatinant investicijas;

17. pabrėžia, kad atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo reglamentavimo sistemos yra itin svarbios, nes sprendimams dėl investavimo į šias sritis didžiausią poveikį turi administraciniai leidimai; rekomenduoja ES valstybių narių ir Rytų Europos šalių partnerių Vyriausybėms užtikrinti teisinės, finansinės ir reglamentavimo sistemų kūrimo skaidrumą, nuoseklumą ir tęstinumą, siekiant sustiprinti investuotojų pasitikėjimą ir užtikrinti keitimąsi praktine teisine patirtimi ir gerąja praktika; pabrėžia, kad Komisija turėtų būti budri ir užtikrinti, kad investicijos į energetiką ir politiniai sprendimai kurioje nors vienoje ES valstybėje narėje nepakenktų energetiniam saugumui kitose valstybėse narėse arba Rytų Europos šalyse partnerėse;

18. ragina Komisiją peržiūrėti direktyvą dėl energijos vartojimo efektyvumo, siekiant pratęsti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos galiojimą laikotarpiui po 2020 m., ir pasiūlyti persvarstytą direktyvą, į kurią būtų įtraukti 2030 m. tikslai, kad Energijos bendrija ją galutinai patvirtintų;

19. pritaria tam, kad Rytų Europos šalys partnerės susiderintų su ES teisės aktais ir standartais, susijusiais su atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais ir energijos vartojimo efektyvumu, ypač vykdydamos Energijos bendrijos veiklą, ir įgyvendintų susijusią nacionalinę strategiją ir veiksmų planus; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kokie svarbūs teisės aktai, kuriais išplečiamos galimybės užsienio investuotojams patekti į nacionalines atsinaujinančiųjų išteklių energijos rinkas ir palengvinama nacionalinių ir vietos šalių tarpusavio prekyba energija; pabrėžia, kad vietiniai ir užsienio investuotojai turėtų turėti vienodas galimybes patekti į atsinaujinančiųjų išteklių energijos rinkas; tikisi, kad bus pateikti pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais bus skatinamas tolesnis vietos atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalies ir energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių augimas laikotarpiu po 2020 m.; palankiai vertina tai, kad Rytų Europos šalys partnerės, patvirtinusios nacionalines energijos vartojimo efektyvumo programas, užsibrėžė kiekybinius tikslus, susijusius pirmiausia su energijos vartojimo intensyvumo, išmetamo anglies dioksido kiekio ir šilumos nuostolių būsto sektoriuje mažinimu; pabrėžia, kad nepasiekti kiekybiniai energijos vartojimo efektyvumo tikslai turėtų būti periodiškai peržiūrimi ir kad turėtų būti įgyvendinama nauja strategija, siekiant užtikrinti, kad jie būtų pasiekti ir ES, ir šalyse partnerėse;

20. laikosi nuomonės, kad reikia atsinaujinančiųjų išteklių energijos rėmimo sistemų, siekiant veiksmingai sukurti atsinaujinančiųjų energijos išteklių pajėgumus, pirmiausia skirtus naujoviškoms technologijoms saulės, vėjo ir biomasės energijos sektoriuose, bet joms neturėtų būti skiriamos per didelės subsidijos ir technologijoms pasenus jų turėtų būti laipsniškai atsisakoma;

21. atkreipia dėmesį į vaidmenį, kurį gali atlikti transporto sektorius išmetamo teršalų kiekio mažinimo srityje įtraukdamas su atsinaujinančiųjų išteklių energija susijusius tikslus į viešojo transporto darbo programas;

22. ragina ES ir Rytų Europos šalis partneres sukurti naujus atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalies ir energijos taupymo didinimo finansavimo modelius, kurie daugiau priklauso ne nuo viešojo, o nuo privačiojo finansavimo;

23. ragina atlikti konkrečiai šaliai skirtus energijos vartojimo vertinimo tyrimus, siekiant parengti investicijų optimizavimo strategiją, kuri padėtų padidinti efektyvumą ir sumažinti sąnaudas bei priklausomybę nuo importo ilguoju laikotarpiu; primygtinai ragina padidinti privačiąsias ir viešąsias investicijas į neefektyviai energiją vartojančių gyvenamųjų pastatų renovaciją ES ir jos šalyse partnerėse;

24. primena savo rekomendacijas ES valstybėms narėms ir Rytų Europos šalims partnerėms sudaryti palankias sąlygas tam, kad energijai, pagamintai naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, būtų pradėtas taikyti lengvatinis prekybos režimas, t. y. pagal Direktyvoje 2009/28/EB numatytus mechanizmus ir sąlygas;

25. palankiai vertina tai, kad įgyvendindama perkeltą Atsinaujinančių energijos išteklių direktyvą Ukraina beveik du kartus padidino atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį savo galutinai suvartojamos energijos rūšių derinyje – nuo 2,99 % 2012 m. iki 3,96 % 2013 m.;

**Bendro požiūrio į politikos formavimą skatinimas ir įgyvendinant Rytų partnerystės programą plėtojamo daugiašalio bendradarbiavimo atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo srityje stiprinimas**

26. pabrėžia, kad, nors energetikos politikos tikslai nustatyti ir koordinuojami ES lygmeniu, ES valstybės narės turi pasirinkti tinkamą strategiją atsižvelgdamos į savo vidaus energijos rinkos struktūrą; rekomenduoja ES valstybėms narėms ir Rytų Europos šalims partnerėms tęsti mainus ir bendradarbiavimą vykdant su atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais ir energijos vartojimo efektyvumu susijusią mokslinių tyrimų ir politikos formavimo veiklą ir kartu spręsti energijos nepritekliaus problemą, ypatingą dėmesį skiriant mažas pajamas gaunantiems ir pažeidžiamiems namų ūkiams, kurie neišgali patys investuoti į energijos vartojimo efektyvumo ir modernizacijos projektus ir kuriuos didėjančios energijos kainos paveiktų labiausiai, teikiant informaciją ir jiems pritaikytus finansavimo mechanizmus, kuriais jiems suteikiama galimybė mažinti energijos vartojimą, įvairinti energijos šaltinius ir užsitikrinti energetinį savarankiškumą namų ūkio lygmeniu;

27. atkreipia dėmesį į suinteresuotumą sukurti ES ir Rytų Europos šalių partnerių bendrą atvirą ir integruotą energijos rinką, kuri galėtų suteikti daugiau galimybių prekybai ir investavimui ir taip paskatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtojimą; rekomenduoja ES ir Rytų Europos šalims partnerėms pradėti plėtoti regioninę prekybą elektra, pagaminta naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, įgyvendinant naujus susitarimus;

28. palankiai vertina Komisijos ketinimą parengti prekybos atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais Europos lygmeniu gaires ir rekomenduoja visapusiškai atsižvelgti į ES prekybos su Rytų Europos šalimis partnerėmis potencialą;

29. teigiamai vertina Rytų Europos šalims partnerėms suteiktą paramą įgyvendinant programą INOGATE programą, įskaitant Energijos taupymo iniciatyvą pastatų sektoriuje (angl. *Energy Saving Initiative in the Building Sector*, ESIB); mano, kad programa INOGATE ateityje turėtų būti įgyvendinama kiekvienos šalies partnerės poreikiams labiau pritaikytu pavidalu, remiantis sutartiniais susitarimais ir įsipareigojimais keisti politiką;

30. labai teigiamai vertina rezultatus, pasiektus įgyvendinant ES iniciatyvą „merų paktas“, kuri padeda suburti miestų tarybas ir sutelkti jų pastangas mažinti išmetamo anglies dioksido kiekį įgyvendinant veiksmus energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje; ragina ES sustiprinti šią iniciatyvą ir rekomenduoti, kad ją įgyvendintų daugiau savivaldybių, ypač Rytų Europos šalyse partnerėse; rekomenduoja, kad ši iniciatyva apimtų tolesnes pastangas skatinti energijos vartojimo efektyvumo principus ir keisti vartotojų galvoseną, pirmiausia įgyvendinant informuotumo didinimo kampanijas;

31. pripažįsta Rytų Europos energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos partnerystės (E5P) (tai daug paramos teikėjų turintis fondas, kurį valdo Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas), kuria siekiama palengvinti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą ir išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimą Rytų Europos šalyse partnerėse, vertę; palankiai vertina Armėnijos, Gruzijos ir Moldovos sprendimą 2013 m. spalio mėn. prisijungti prie E5P fondo veiklos, dalyvaujant joje ir kaip lėšų mokėtojoms, ir lėšų gavėjoms, ir pažymi, kad Ukrainoje E5P fondas sėkmingai veikia nuo 2009 m.; ragina Azerbaidžaną ir Baltarusiją taip pat tapti E5P partnerystės šalimis narėmis ir prisijungti prie jos paramos teikėjų bendruomenės, nes tai suteiks joms galimybę sustiprinti pastangas didinti energijos vartojimo efektyvumą;

32. ragina ES tinkamiau pasinaudoti Kaimynystės investicine priemone ir bendrai finansuoti investicijas į energijos vartojimo efektyvumo priemones bei atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektus, remiantis, be kita ko, patirtimi, įgyta įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo projektus pagal Vakarų Balkanų investicinę programą;

33. pabrėžia, kad akademinėse srityse reikia plėtoti švietimą, susijusį su atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais ir energijos vartojimo efektyvumu, nes tai yra svarbūs inovacijų vektoriai; rekomenduoja ES pagal 2014–2020 m. Europos kaimynystės priemonę parengti paramos programas, kurios suteiks ES ir Rytų Europos šalių partnerių universitetams ir inžinerinėms mokykloms galimybę plėtoti glaudesnį energijos inžinerijos ir ekonomikos sričių mokslininkų ir laipsnio siekiančių studentų bendradarbiavimą ir mainus;

34. teigiamai vertina ES programos „Pažangi energetika Europai“ ir bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ prioritetus; ragina ES suteikti Rytų Europos šalims partnerėms galimybę dalyvauti savo programoje „Pažangi energetika Europai“ ir imtis priemonių siekiant palengvinti jų dalyvavimą, kurio tikslas – keistis geriausia patirtimi, plėtoti naujas technologijas ir skatinti inovacijas atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo srityje;

35. paveda pirmininkams perduoti šią rezoliuciją Europos Parlamento pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Europos išorės veiksmų tarnybai, ES valstybių narių ir Rytų Europos šalių partnerių Vyriausybėms bei parlamentams.